

Näyttötutkinnon perusteet

**OBDUKTIOPREPARAATTORIN
AMMATTITUTKINTO
2009**

Näyttötutkinnon perusteet

**OBDUKTIOPREPARAATTORIN
AMMATTITUTKINTO
2009**

© Opetushallitus 2009

Taitto: Pirjo Hilkku

Painopaikka: Edita Prima Oy

Helsinki, 2009

ISBN 978-952-13-4200-4 (nid.)

ISBN 978-952-13-4201-1 (pdf)

21.9.2009

44/011/2009

Alan tutkintotoimikunnat
Alan ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjät
Alan ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjät
Oppisopimuskeskukset

Voimassaoloaika: 1.10.2009 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta määräyksen antamiseen
perustuu:
L 631/98, 13 § 2 mom

Kumooa Opetushallituksen määräykset

Muuttaa Opetushallituksen määräystä

OBDUKTIOPREPARAATTORIN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.10.2009 lukien toistaiseksi.

Tutkintotoimikunta ja tutkinnon järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Järjestettäessä näyttötutkintoon valmistavaa koulutusta koulutuksen järjestäjä päättää koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus suorittaa näyttötutkinto.

Pääjohtaja

Timo Lankinen

Opetusneuvos

Aira Rajamäki

LIITE

Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon perusteet 2009

SISÄLTÖ

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINNOT	7
1.1	Näyttötutkintojen järjestäminen	7
1.2	Näyttötutkinnon suorittaminen	7
1.3	Näyttötutkinnon perusteet	7
1.4	Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa	8
1.5	Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa	8
1.6	Todistukset	9
1.7	Näyttötutkintoon valmistava koulutus	9
2	Luku	
	OBDUKTIOPREPARAATTORIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	9
	Tutkinnon osat	9
3	Luku	
	OBDUKTIOPREPARAATTORIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	11
	A) PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	11
3.1	Obduktiotyön perusteet	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	11
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	15
3.2	Toiminnot ennen obduktiota	15
	a) Ammattitaitovaatimukset	15
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	15
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	17
3.3	Toiminnot obduktion aikana	18
	a) Ammattitaitovaatimukset	18
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	18
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	21
3.4	Toiminnot obduktion jälkeen	21
	a) Ammattitaitovaatimukset	21
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	23

B) VALINNAISET TUTKINNON OSAT	23
3.5 Obduktiotyö erityistilanteissa ja -olosuhteissa	23
a) Ammattitaitovaatimukset	23
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	23
c) Ammattitaidon osoittamistavat	25
3.6 Obduktiotyön erityistekniikat	25
a) Ammattitaitovaatimukset	25
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	25
c) Ammattitaidon osoittamistavat	27
LIITE Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon suorittaneen ammattialan ja ammattitaidon kuvaus	28

NÄYTTÖTUTKINNOT

1.1 Näyttötutkintojen järjestäminen

Opetushallituksen asettamat, työnantajien, työntekijöiden, opettajien ja tarvittaessa itsenäisten ammatinharjoittajien edustajista koostuvat tutkintotoimikunnat vastaavat näyttötutkintojen järjestämisestä ja valvonnasta sekä antavat tutkintotodistukset. Tutkintotoimikunnat tekevät sopimuksen näyttötutkintojen järjestämisestä koulutuksen järjestäjien ja tarvittaessa muiden yhteisöjen ja säätiöiden kanssa. Näyttötutkintoja ei saa järjestää ilman voimassa olevaa, tutkintotoimikunnan kanssa solmittua järjestämissopimusta.

1.2 Näyttötutkinnon suorittaminen

Näyttötutkinto suoritetaan osoittamalla hyväksytysti tutkinnon perusteissa vaadittu osaaminen tutkintotilaisuuksissa käytännön työssä ja toiminnassa. Jokainen tutkinnon osa on arvioitava erikseen. Arvioinnin tekevät työnantajien, työntekijöiden ja opetusalan edustajat yhdessä. Aloilla, joilla itsenäinen ammatinharjoittaminen on tyypillistä, myös tämä taho otetaan huomioon arvioijien valinnassa. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta. Tutkintotodistus voidaan antaa, kun kaikki tutkinnon suorittamiseksi määrätty tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

1.3 Näyttötutkinnon perusteet

Tutkinnon perusteissa määritellään tutkintoon kuuluvat osat ja mahdollisesti niistä muodostuvat osaamisalat, tutkinnon muodostuminen, kussakin tutkinnon osassa vaadittava ammattitaito, arvioinnin perusteet (arvioinnin kohteet ja kriteerit) ja ammattitaidon osoittamistavat.

Tutkinnon osa muodostaa ammatin osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Tutkinnon osissa määritellyissä ammattitaitovaatimuksissa keskitytään ammatin ydintoimintoihin, toimintaprosessien hallintaan ja kyseessä olevan alan ammattikäytäntöihin. Niihin sisältyvät myös työelämässä yleisesti tarvittavat taidot, esimerkiksi sosiaaliset valmiudet.

Arvioinnin kohteet ja kriteerit on johdettu ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteilla ilmaistaan ne osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota. Kohteiden määrittäminen helpottaa myös ammattitaidon arviointia asianomaisesta työtoiminnasta. Arvioinnin tulee kattaa kaikki tutkinnon perusteissa määritellyt arvioinnin kohteet. Arvioinnin kriteerit määrittelevät hyväksyttävän suorituksen laadullisen ja määrällisen tason.

Ammattitaidon osoittamistavat sisältävät tutkinnon suorittamiseen liittyviä tarkentavia ohjeita. Ammattitaito osoitetaan pääsääntöisesti todellisissa työtehtävissä

ja toimissa. Ammattitaidon osoittamistavat voivat sisältää mm. ohjeita siitä, kuinka tutkintosuoritusta voidaan tarvittaessa täydentää, jotta kaikki ammattitaitovaatimukset tulevat kattavasti osoitetuiksi.

3.4 Henkilökohtaistaminen näyttötutkinnossa

Henkilökohtaistamisesta Opetushallitus on antanut erillisen määräyksen.

3.5 Ammattitaidon arviointi näyttötutkinnossa

Ammattitaidon arvioinnissa tulee perusteellisesti ja huolellisesti tarkastella sitä, miten tutkinnon suorittaja on osoittanut osaavansa sen, mitä tutkinnon perusteissa ko. tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksissa edellytetään. Arvioinnissa käytetään tutkinnon perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä. Vain yhden menetelmän käytöllä ei välttämättä saada luotettavaa tulosta. Arvioinnissa otetaan huomioon ala- ja tutkintokohtaiset erityispiirteet tutkinnon perusteiden mukaisesti. Mikäli tutkinnon suorittajalla on luotettavia selvityksiä aikaisemmin osoitetusta osaamisesta, arvioijat arvioivat niiden vastaavuuden näyttötutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimukseen. Arvioijat ehdottavat dokumentin tutkintotoimikunnalle tunnustettavaksi osaksi näyttötutkinnon suoritusta. Lopullisen päätöksen aiemmin osoitetun ja luotettavasti selvitetyn osaamisen tunnustamisesta tekee tutkintotoimikunta.

Ammattitaidon arviointi on prosessi, jossa arviointiaineiston keräämisellä ja arvioinnin dokumentoinnilla on keskeinen merkitys. Työelämän sekä opettajien edustajat tekevät kolmikantaisesti huolellisen ja monipuolisen arvioinnin. Tutkinnon suorittajan tulee selvästi saada tietoonsa arviointiperusteiden soveltaminen omalta kohdaltaan. Tutkinnon suorittajalle on annettava mahdollisuus suoritustensa itsearviointiin. Näyttötutkinnon järjestäjä laatii arvioinnin kohteena olevan tutkinnon osan suorittamisesta arviointipöytäkirjan, jonka arvioijat allekirjoittavat. Tutkinnon suorittajalle tämän jälkeen annettava palaute arvioinnista on osa hyvää arviointiprosessia. Lopullisen päätöksen arvioinnista tekee tutkintotoimikunta.

Arvioijat

Tutkinnon suorittajan ammattitaitoa arvioivilla henkilöillä tulee olla hyvä ammattitaito ko. näyttötutkinnon alalta. Tutkintotoimikunta ja näyttötutkinnon järjestäjä sopivat arvioijista näyttötutkintojen järjestämissopimuksessa.

Arvioinnin oikaisu

Tutkinnon suorittaja voi lainsäädännön mukaisen määräajan puitteissa pyytää arvioinnin oikaisua tutkintotoimikunnalta, jonka toimialaan ja -alueeseen kyseessä oleva tutkinto kuuluu. Kirjallinen oikaisupyynnö osoitetaan tutkintotoimikunnalle. Tutkintotoimikunta voi arvioijia kuultuaan velvoittaa toimittamaan uuden

arvioinnin. Arviointia koskevasta oikaisuvaatimuksesta annettuun tutkinto-toimikunnan päätökseen ei voi hakea muutosta valittamalla.

3.6 Todistukset

Tutkintotodistuksen ja todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta antaa tutkintotoimikunta. Todistuksen valmistavaan koulutukseen osallistumisesta antaa koulutuksen järjestäjä. Opetushallitus on antanut määräyksen todistuksiin merkittävistä tiedoista.

Näyttötutkinnon osan tai osien suorittamisesta annetaan todistus silloin, kun näyttötutkintoon osallistuva sitä pyytää. Tutkintotodistuksen ja myös todistuksen tutkinnon osan tai osien suorittamisesta allekirjoittavat tutkintotoimikunnan edustaja ja näyttötutkinnon järjestäjän edustaja.

Opetushallituksen hyväksymään ammattikirjaan tehty merkintä näyttötutkinnon suorittamisesta on tutkintotodistukseen rinnastettava todistus näyttötutkinnon suorittamisesta. Näyttötutkinnon järjestäjä hankkii ja allekirjoittaa ammattikirjan. Ammattikirja on näyttötutkinnon suorittajalle maksullinen.

3.7 Näyttötutkintoon valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin valmistavan koulutuksen yhteydessä. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkinnon perusteiden mukaisesti. Koulutus ja tutkintotilaisuudet on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen osallistuvalla tulee osana koulutusta järjestää mahdollisuus osallistua tutkintotilaisuuksiin ja suorittaa näyttötutkinto.

2 Luku

OBDUKTIOPREPARAATTORIN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

Tutkinnon osat

Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuskuvaukset on laadittu tutkinnon suorittajalle, jolla tulee olla vähintään sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa, lähihoitaja tai ammatillisen toisen asteen terveysalan tutkinnossa vaadittava osaaminen tai työpaikkakoulutuksessa hankittu riittävä osaaminen.

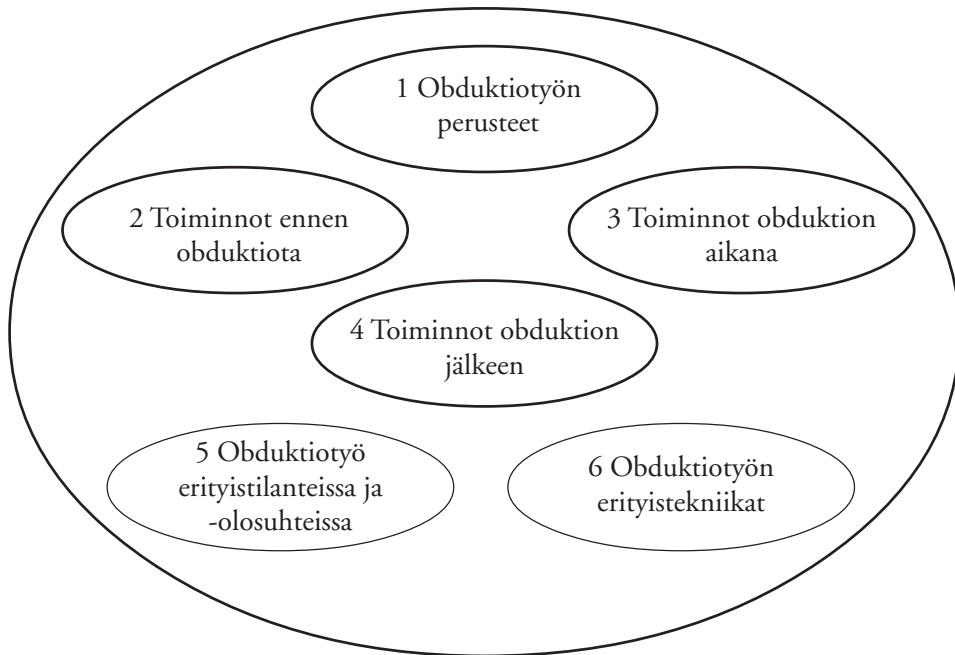
Obduktiopreparaattorin ammattitutkinto muodostuu neljästä (1–4) pakollisesta tutkinnon osasta ja kahdesta valinnaisesta osasta (5–6). Tutkinto on valmis, kun tutkinnon suorittaja on suorittanut viisi tutkinnon osaa hyväksytysti.

Tutkinnon pakolliset osat ovat:

- 1 Obduktiotyön perusteet
- 2 Toiminnot ennen obduktiota
- 3 Toiminnot obduktion aikana
- 4 Toiminnot obduktion jälkeen

Tutkinnon valinnaiset osat ovat:

- 5 Obduktiotyö erityistilanteissa ja -olosuhteissa
- 6 Obduktiotyön erityistekniikat

Kuvio Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon osat.

OBDUKTIOPREPARAATTORIN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

3.1 Obduktiotyön perusteet

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee terveydenhuollon ammattihenkilöä ja obduktiotyötä koskevat säädökset, lainsäädännön sekä toimintaa ohjaavat suositukset ja noudattaa niitä omassa työssään.</p>	<p>Säädösten noudattaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee toimialalla voimassa olevien lakien, asetusten ja viranomaisohjeiden sekä sosiaali- ja terveysalan eettisten periaatteiden mukaisesti • tuntee seuraavat lait, asetukset, määräykset ja ohjeet: <ul style="list-style-type: none"> – Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kuoleman toteamisesta (27/2004) – Kuoleman toteaminen. Opas terveydenhuollon henkilöstölle (Sosiaali- ja terveysministeriö 2004) – Laki kuoleman syyn selvittämisestä (459/1973) – Asetus kuoleman syyn selvittämisestä (948/1973) – Lääkintöhallituksen yleiskirje Kuolemansyyn selvittäminen (1789/82) – Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä (99/2001; STM:n opas 2001:3) – Laki ihmisen elimien ja kudoksien lääketieteellisestä käytöstä (101/2001) – Laki terveydenhuollon ammatti-

	<p>henkilöistä (559/1994) ja asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä (564/1994)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (1505/1994) ja asetus terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista (1506/1994) – Tartuntatautilaki (583/1986) ja tartuntatautiasetus (786/1986) – Työturvallisuuslaki (738/2002) <ul style="list-style-type: none"> • seuraa obduktiotoimintaa ohjaavien lakien ja säädösten muutoksia kansallisella tasolla.
<p>Tutkinnon suorittaja on perehtynyt obduktiotoiminnan organisaatioon ja toimintamalleihin työtehtävänsä edellyttämällä tarkkuudella ja on muodostanut käsityksen omasta roolistaan ja vastuustaan sen toiminnassa.</p>	<p>Obduktiotoiminnan organisaatioon perehtyminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee obduktiotoiminnan organisaation ja organisaation rakenteen, perustehtävän ja toimintaperiaatteet • tuntee obduktiotyön kannalta keskeisempien asiantuntijoiden tehtäväalueet ja keskeisimmät yhteistyötahot • toimii työryhmän tai tiimin jäsenenä annettujen ohjeiden mukaisesti • edistää työskentelyllään tavoitteiden ja laadukkaan toiminnan saavuttamista, myönteistä työskentelyilmapiiriä ja henkilösuhteita sekä hyvää asiakaspalvelua • ymmärtää obduktiotyön toimintaperiaatteet poliisin kanssa työskennellessään ja noudattaa niitä • tietää työyhteisön toimintaperiaatteet omaisten ja hautaus-toimistojen kanssa ja noudattaa niitä.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa perustella toimintaansa luotettavalla tiedolla.</p>	<p>Obduktiotyön tietoperustan hallitseminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • perustelee kuoleman aiheuttamien anatomisten ja patofysiologisten muutosten merkityksen eri-ikäisten, eri sairauksien ja erilaisilla vammautuneiden vainajien avaustekniikalle ja elinten irrottamiselle obduktiossa • hallitsee obduktiotyön keskeiset käsitteet ja työssään tarvittavan lääketieteellisen terminologian • tuntee lääketieteellisen ja oikeuslääketieteellisen avauksen • tietää mikrobiologian peruskäsitteistön, tartuntaan vaikuttavat tekijät ja tartuntojen leviämisen ehkäisyn obduktiotyön eri vaiheissa ja toimii tartuntojen ehkäisyn periaatteiden mukaisesti • tietää säteilyn käyttöön liittyvät turvallisuusperiaatteet ja ehkäisee säteilyhaittoja työssään • tietää ergonomisen työskentelyn periaatteet ja toimii niiden mukaisesti • tietää obduktiotyöhön liittyvät kemialliset vaaratekijät ja torjuu ne työssään • tuntee obduktiotoimintaan liittyviä tutkimusmenetelmiä ja laboratoriotekniikoita • tietää kriisipsykologian perusteet ja ymmärtää suruprosessin vaiheet • tietää kuolemaan liittyviä toimintaperiaatteita ja tapoja eri uskonnokunnissa ja kulttuureissa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi obduktiopreparaattorin ammatin perusteiden tuntemustaan realistisesti, tuntee osaamisensa rajat ja toimii niissä puitteissa vastuullisesti

- määrittelee omia kehittämis-
tarpeitaan ja suunnittelee
kehittymistään sen pohjalta.

Palautteen vastaanottaminen

Tutkinnon suorittaja

- vastaanottaa palautetta ammatillisesti
- ymmärtää palautteen merkityksen
ammattitaitonsa kehittämiseksi.

Ohjauksen ja viestinnän hallitseminen

Tutkinnon suorittaja

- toimii selkeästi ja asiallisesti
perehdyttämisen-, ohjauksen- ja
tiedottamistilanteissa
- ottaa oman tehtäväalueensa rajoissa
vastuun tiedonkulusta
- osaa laatia selkeän ja ymmärrettävän
kirjallisen työohjeen tai tiedotteen.

Palvelutilanteiden hallitseminen

Tutkinnon suorittaja

- toimii työssään vainajaa ja hänen
omaisiaan kunnioittaen sekä hoitaa
palvelun uskottavasti, luotettavasti,
turvallisesti, tasapuolisesti ja yhden-
mukaisesti
- ohjaa tarvittaessa vainajan omaiset ja
läheiset kriisipalveluun.

Tiedonhankinta- ja käsittelytaidot oman ammattitaidon kehittämisessä

Tutkinnon suorittaja

- hankkii oman alansa tietoa käyttäen
erilaisia tietolähteitä
- arvioi kriittisesti tiedon lähteitä ja
käyttöarvoa työssään
- käyttää tekstinkäsittelyohjelmaa,
sähköpostia ja internetiä tiedon
hankintaan, käsittelyyn ja
jakamiseen
- käyttää työyksikkönsä potilastieto-
järjestelmiä tiedon hankintaan ja
dokumentointiin.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa työskennellä obduktiotoimen lääketieteen ja oikeuslääketieteen laatutyön perusteiden mukaisesti.</p>	<p>Laatutietoinen työskentely Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää työyhteisön obduktiotoimen laatutyön perusteet • ymmärtää laatutyön käsitteen ja sen merkityksen työn kehittämisen lähtökohtana • edistää omalla toiminnallaan obduktiotyön laatua ja osallistuu laatutyöhön vastuualueensa mukaisesti ja raportoi laatupoikkeamista.
---	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Obduktiotyön perusteet -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Ammattitaidon osoittamiseen ja arviointiin soveltuvia toimintaympäristöjä ovat laitokset ja yksiköt, joissa lääketieteelliset ja/tai oikeuslääketieteelliset avaukset ovat mahdollisia. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämällä ja tutkintotoimikunnan hyväksymällä tavoilla.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

3.2 Toiminnot ennen obduktiota

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa toimia suunnitelmallisesti, eettisesti ja vastuullisesti vainajan vastaanottamiseen ja säilyttämiseen liittyvissä työtehtävissä.</p>	<p>Vainajan vastaanottaminen ja säilyttäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii työyksikön ohjeiden mukaan vainajan vastaanottamisessa tai noutamisessa eri osastoilta • hoitaa työyksikön käytänteiden mukaisesti eri tilanteissa vainajan kirjaamisen ruumiinsäilytystiloihin sekä valitsee tarkoituksenmukaisen säilytyksen vainajalle.

	<p>Omaisten ja muiden yhteistyötahojen ohjaus ja neuvonta</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa ja neuvoo omaisia vainajan tunnistamiseen, kuolinsyyn selvittämiseen, luovutukseen ja hautaamiseen liittyvissä kysymyksissä • toimii yhteistyössä omaisten ja muiden yhteistyötahojen kanssa ja ohjaa heitä tarvittaessa • noudattaa hyvän käytännön mukaisia toimintaperiaatteita.
<p>Tutkinnon suorittaja hallitsee obduktion valmistelun ja osaa toimia eri obduktiopyyntöjen tai määräysten mukaisesti oman vastuualueensa rajoissa.</p>	<p>Obduktiopyyntöön ja poliisin ruumiinavausmääräykseen perehtyminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää obduktiopyynnön ja poliisin antaman ruumiinavausmääräyksen sekä sairauskertomuksen merkityksen ja toimii sen mukaisesti sekä lääketieteellisissä että oikeustieteellisissä ruumiinavauksissa • perehtyy vainajaa koskeviin dokumentteihin ja tekee niiden perusteella avausta koskevia johtopäätöksiä omalla vastuualueellaan • sopii obdusentin kanssa avausmekaniikan. <p>Työympäristön järjestäminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • varmistaa työympäristön turvallisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja toimivuuden avauksen vaatimusten perusteella ja varmistaa työympäristön myös ergonomisesti • varaa tarvittavat instrumentit ja laitteet sekä varmistaa tarvittavien näytteenottovälineiden riittävyyden • pukeutuu asianmukaiseen suojavaatetukseen • varmistaa muiden avauksen

	<p>osallistuvien asianmukaisen suojavarustuksen.</p> <p>Vainajan esivalmisteleminen avaukseen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • varmistaa vainajan henkilöllisyyden • ymmärtää vainajan punnituksen ja mittauksen merkityksen ja osaa suorittaa ne • ymmärtää vainajan riisumiseen liittyvät avauskohtaiset erot ja toimii niiden mukaisesti • toimii työyhteisön käytänteiden mukaisesti vainajan arvoesineiden ja vaatteiden luetteloinnissa, säilytyksessä ja luovutuksessa tarvittaessa yhteistyössä poliisin kanssa • siirtää vainajan ergonomisesti oikein • tekee tarvittavat dokumentoinnit ja huolehtii tarpeellisesta tiedonkulusta. <p>Opiskelijoiden ohjaaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ohjaa eri opiskelijaryhmiä tavoitteellisesti ja ammatillisesti.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi osaamistaan realistisesti, tuntee osaamisensa rajat ja toimii niissä puitteissa vastuullisesti • määrittelee omia kehittämistarpeitaan ja suunnittelee kehittymistään sen pohjalta.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Toiminnot ennen obduktiota -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Ammattitaidon osoittamiseen ja arviointiin soveltuvia toimintaympäristöjä ovat laitokset ja yksiköt, joissa lääketieteelliset ja/tai oikeuslääketieteelliset avaukset ovat mahdollisia. Ammattitaito voidaan osoittaa ja arvioida näyttöympäristöissä, jotka tutkinnon järjestäjän laatimassa ja tutkintotoimikunnan

hyväksymässä näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa on esitetty. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämällä ja tutkintotoimikunnan hyväksymillä tavoilla.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti, työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

3.3 Toiminnot obduktion aikana

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa suorittaa vainajan ulkotarkastuksen.</p>	<p>Vainajan ulkotarkastuksen suorittaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää vainajan ulkotarkastuksen merkityksen eri avauksissa ja avustaa siinä • huomioi sairaanhoitovälineet ja muut merkittävät ulkoiset seikat, varmistaa niiden paikan vainajassa ja tiedottaa niistä obdusentille • toimii yhteistyössä obdusentin ja poliisin kanssa työyhteisön käytänteiden mukaisesti • ymmärtää dokumentoinnin merkityksen ja osaa dokumentoida löydöksiä monin menetelmin, kuten esimerkiksi piirrosten, valokuvien, video- ja röntgentallenteiden avulla.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä esiavauksen ja elinblokkien irrotuksen.</p>	<p>Vainajan avaaminen ja elinten irrottaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • irrottaa elimet sovitun avaustekniikan mukaisesti • punnitsee elimet ja mittaa ruumiinnesteet • tunnistaa erityistilanteet, esim. vierasesineet, vammat ja verenvuodot, suolikiertymät, ilmaemboliat ja tartuntavaaralliset tulehdukset, ja toimii niissä

	<p>tarkoituksenmukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • avustaa poliisia löydösten dokumentoinnissa • arvioi vastuunsa rajat, tarvittaessa keskeyttää toimintansa ja informoi obdusenttia.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa ottaa ja käsitellä näytteet ohjeiden ja sovittujen periaatteiden mukaisesti.</p>	<p>Näytteiden ottaminen ja käsitteleminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää eri näytteiden ottamisen merkityksen kuolinsyyn selvittämisessä tai muita jatkotoimia varten (tieteelliset tutkimukset ja tutkimusnäytteet) sekä hallitsee erilaisten näytteiden oikean käsittelyn ja niihin liittyvät lupamenettelykäytännöt • tuntee näytteiden valmistusvaiheita ja hallitsee näytteiden valmistelut myöhempiä tutkimuksia varten (esim. aivojen fiksointi) toimintayksikön käytänteiden mukaisesti • hallitsee histologisten näytteiden, oikeuskemian ja oikeusbiologian (biokemian ja DNA-) näytteiden sekä asbesti-, luuydin-, lasiais-, hius-, iho-, suu-, vagina-, peräsuoli-, isyys-, bakteeri- ja virusnäytteiden ottamisen lisäksi jääleike-, tuore- ja kromosominäytteiden ottamisen • hallitsee näytteiden säilyttämisen, pakkaamisen ja lähettämisen sekä dokumentoi asiallisesti näytteeseen liittyvät tiedot • avustaa poliisia näytteiden ottamisessa ja pakkaamisessa • toimii yhteistyössä näytteiden kuljettamiseen ja tutkimiseen liittyvien ammattilaisten kanssa • huoltaa näytteiden ottamisessa tarvittavat välineet ja laitteet vastuualueensa mukaisesti.

<p>Tutkinnon suorittaja noudattaa työssään työturvallisuuden, ergonomian, aseptiikan ja työhyvinvoinnin periaatteita.</p>	<p>Työperäisten terveysriskien minimoiminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • työskentelee suunnitelmallisesti ja kemikaalien ja reagenssien, käyttöturvatiedotteiden mukaisesti • hallitsee tuore- ja tartunta-vaarallisten näytteiden aseptisen käsittelyn • noudattaa hygieniaohteita työssään • osaa laatia tarvittavat tiedotteet ja ehkäisee omalla toiminnallaan tartuntojen leviämisen, esim. tartuntavaarallisten vainajien suhteen, tietää toimintaohjeet ja noudattaa niitä • toimii ergonomisesti oikein • toimii yhteistyökykyisesti moniammatillisessa työryhmässä oman vastualueensa mukaisesti • huomioi henkisen hyvinvoinnin ja jaksamisen ja hakee tarvittaessa työnohjausta.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa tehdä yhteistyötä moniammatillisessa työryhmässä.</p>	<p>Ammatillinen yhteistyö avauksen aikana</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekee ammatillista yhteistyötä poliisin, kliinisen tai hoitavan lääkärin, toimistohenkilökunnan ja laboratoriohenkilöstön kanssa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi osaamistaan realistisesti, tuntee osaamisensa rajat ja toimii niissä puitteissa vastuullisesti • määrittelee omia kehittämistarpeitaan ja suunnittelee kehittymistään sen pohjalta.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Toiminnot obduktion aikana -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Ammattitaidon osoittamiseen ja arviointiin soveltuvia toimintaympäristöjä ovat laitokset ja yksiköt, joissa lääketieteelliset ja/tai oikeuslääketieteelliset avaukset ovat mahdollisia. Ammattitaito voidaan osoittaa ja arvioida näyttöympäristöissä, jotka tutkinnon järjestäjän laatimassa ja tutkintotoimikunnan hyväksymässä näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa on esitetty. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämällä ja tutkintotoimikunnan hyväksymillä tavoilla.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

3.4 Toiminnot obduktion jälkeen

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittaja osaa tehdä avauksen viimeistelyyn liittyvät toimenpiteet.	Vainajan siistiminen Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää vainajan siistimisen merkityksen työssään ja osaa sulkea ja pestä vainajan • hallitsee vainajan siirtämisen kylmäsäilytykseen • osaa toimia vainajan säilytykseen liittyvissä erityistilanteissa, esim. mädäntyneet, ruhjoutuneet ja palaneet vainajat sekä tartunta-vaaralliset, tunnistamattomat ja ulkomaille lähetettävät vainajat.
Tutkinnon suorittaja hallitsee vainajan luovuttamisen.	Vainajan luovuttaminen Tutkinnon suorittaja <ul style="list-style-type: none"> • varmistaa vainajan henkilöllisyyden • avustaa tarvittaessa vainajan arkkuun laittamisessa huomioiden vainajan kulttuuritaustan • hallitsee lapsivainajan laittamisen • kohtaa omaiset kohteliaasti ja ammatillisesti • toimii ammatillisessa yhteistyössä

	<p>hautaustoimen ja eri uskonto- kuntien edustajien kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • erityistilanteissa noudattaa poliisin määräystä vainajan luovutuksesta.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa työtilojen, välineiden ja laitteiden huoltamisen.</p>	<p>Työtilojen, välineiden ja instrumenttien huoltaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • laittaa käytetyt instrumentit pesuun • ymmärtää eri desinfektioaineiden ja -menetelmien merkityksen ja pesee avauspöytien ja lattian näkyvät tahrat • pitää työvälineet toiminta- ja käyttövalmiina työyksikön käytänteiden mukaisesti, toimittane tarvittaessa huoltoon tai huoltaa ne itse • toimii työyhteisön jätteiden keräys-, lajittelu- ja ongelmajäteohjeiden mukaisesti • tekee vastuualueensa varastotilaukset • tiedottaa erityissiivouksen tarpeesta.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa obduktiotyöhön liittyvän dokumentoinnin ja arkistoinnin.</p>	<p>Dokumentoinnin tekninen hallinta</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjaa vastuualueensa mukaiset toiminnot selkeästi ja ymmärrettävästi siten, että tieto on tarvittaessa myöhemmin käytettävissä • osaa omaan työhönsä liittyvät tilastoinnit sekä kirjaa ja arkistoi potilas-/patologian tietojärjestelmään liittyvät tiedot • tietää arkistoinnin periaatteet ja arkistoi työyksikön käytänteiden mukaisesti.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa työtään ja työtapojaan sekä niiden kehittämistarpeita.</p>	<p>Oman työn arviointitaidot</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi oman työnsä laatua • arvioi realistisesti omia vahvuuksiaan ja ammatillisen kehittymisen haasteitaan

	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää palautteen merkityksen ammattitaitonsa kehittymiselle ja vastaanottaa palautetta ammatillisesti.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Toiminnot obduktion jälkeen -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Ammattitaidon osoittamiseen ja arviointiin soveltuvia toimintaympäristöjä ovat laitokset ja yksiköt, joissa lääketieteelliset ja/tai oikeuslääketieteelliset avaukset ovat mahdollisia. Ammattitaito voidaan osoittaa ja arvioida näyttöympäristöissä, jotka tutkinnon järjestäjän laatimassa ja tutkintotoimikunnan hyväksymässä näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa on esitetty. Tarvittaessa ammattitaidon osoittamista täydennetään tutkinnon järjestäjän näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa esittämällä ja tutkintotoimikunnan hyväksymillä tavoilla.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

B. VALINNAISET TUTKINNON OSAT

3.5 Obduktiotyö erityistilanteissa ja -olosuhteissa

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee erityistilanteiden ja -olosuhteiden kansalliset ja kansainväliset toimintaperiaatteet obduktiotyössä ja osaa toimia niiden mukaisesti moniammatillisessa työryhmässä.</p>	<p>Obduktiotyön erityistilanteissa ja -olosuhteissa toimiminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää kansallisia ja kansainvälisiä erityistilanteita ja -olosuhteita työssään • ymmärtää toimintaperiaatteiden ja erityiskäytänteiden merkityksen sekä valitsee oikeat menettelytavat ja tekniikat niin kansallisissa kuin kansainvälisissä työryhmissä • hallitsee ulkomailla kuolleen vainajan obduktiotoimintoon liittyvät erityistilanteet • osaa moniammatillisen työryhmän jäsenenä organisoida suur-onnettomuustilanteiden uhrien

	<p>avauksiin liittyvät työtehtävät</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee työtehtäviin liittyvien terveysvaarojen torjunnan • toimii tavoitteellisesti tapahtumapaikkatutkimuksissa ja vainajan tunnistamiseen liittyvissä työtilanteissa • toimii tarvittaessa rikos- ja onnettomuuspaikoilla poliisin apuna.
<p>Tutkinnon suorittaja tuntee vainajan tunnistamisprosessin eri vaiheiden toimintaperiaatteet ja osaa toimia niiden mukaisesti.</p>	<p>Vainajan tunnistamisprosessissa toimiminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää moniammatillisen työryhmän tehtävänjaon vainajan tunnistamisprosessin eri vaiheissa • avustaa röntgentutkimuksissa, DNA-näytteiden ottamisessa ja muissa tilannekohtaisissa näytteiden otossa tai tutkimuksissa • toimii tunnistamisprosessin eri vaiheiden mukaisesti ruumiinavauksessa.
<p>Tutkinnon suorittaja tietää erilaisia vainajan käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä ja tekniikoita ja osaa toimia tilanteiden edellyttämällä tavoilla.</p>	<p>Tartuntavaarallisten ja balsamoitujen vainajien erityiskäsittely</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää yleisvaarallisiin tartuntatauteihin liittyvät terveysriskit ja suojautuu työssään niihin liittyvien ohjeiden mukaisesti • tietää ulkomailla kuolleen formalisoidun vainajan ruumiinavaukseen liittyvät toimintaperiaatteet ja toimii niiden mukaisesti • tietää vainajan formalisointiin, balsamointiin ja vainajan ehostamiseen liittyvistä tekniikoista ja suojautuu kemikaalien aiheuttamilta terveysvaaroilta työssään.

<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi erityistilanteiden ja -olosuhteiden kansallista ja kansainvälistä tuntemustaan realistisesti • määrittelee omia kehittämistarpeitaan ja suunnittelee kehittymistään niissä • tuntee laatutyön käsitteen ja sen merkityksen ammatillisen kehittämisen lähtökohtana.
--	--

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Obduktiotyö erityistilanteissa ja -olosuhteissa -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan laatimalla kirjallinen raportti toiminnasta. Raporttia täydennetään toiminnan edellytyksiä ja riskejä kuvaavalla selvityksellä. Tutkintosuoritukseen sisältyy myös tutkinnon suorittajan toiminta edellä esitetyn erityistilanteiden ja -olosuhteiden mukaisessa obduktiotyössä. Toiminta dokumentoidaan ja dokumentteihin liitetään työelämän arvioijien arvioinnit. Tutkinnon suorittaja tekee myös henkilökohtaisen arvion ja kehittymissuunnitelman omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan toimia obduktiotyön erityistilanteissa ja -olosuhteissa.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

3.6 Obduktiotyön erityistekniikat

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittaja osaa obduktiotyön erikoistekniikoita ja hallitsee niihin liittyvien näytteiden ottamisen lupamenettelyineen sekä osaa toimia työturvallisuusohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Erikoistekniikoiden hallitseminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää erikoistekniikoiden tarpeellisuuden obduktiotyössä ja hallitsee näytteiden ottamiseen liittyvät ohjeet, säädökset ja lupamenettelyt sekä toimii niiden mukaisesti • avustaa neuropatologisessa ruumiinavauksessa • hallitsee tartuntavaaralliseen tautiin

	<p>kuolleen vainajan ruumiinavauksen</p> <ul style="list-style-type: none"> • avustaa laitesukellus-onnettomuudessa kuolleen ruumiinavauksessa • avustaa henkirikoksen uhrin ruumiinavauksessa • avustaa kätkytkuolleen (SIDS), kuolleen syntyneen ja vastasyntyneen sikiön ruumiinavauksessa • hallitsee aivo- ja keuhkofiksaation • hallitsee mikrobiologisen ja metabolisen ruumiinavauksen tekniikat • avustaa ilmaemboolian toteamisessa • avustaa hirttäytymällä, kuristamalla tai vierasesineeseen tukehtumalla kuolleen vainajan avauksessa • avustaa hukkuneen vainajan erityistekniikoita vaativassa avauksessa • avustaa hoitotoimenpiteiden yhteydessä menehtyneiden vainajien erikoistekniikoita vaativissa avauksissa • tuntee muilla erityistavoilla kuolleiden avauksen erityistekniikoita, esim. vierasesineet kudoksissa • hallitsee työturvallisuuden erikoistekniikoita vaativien vainajien avaamisessa.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa työstää verisuonten silikonivaloksia ja hallitsee erilaisia obduktiotyön kuvantamismenetelmiä.</p>	<p>Silikonivalosten työstäminen ja obduktiotyön kuvantamismenetelmien hallinta</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää silikonivaloksen merkityksen obduktiotyössä ja osaa selostaa niiden suorittamisen • hallitsee erilaisia kuvantamismenetelmiä työssään ja osaa kuvan käsittelyn, arkistoinnin ja lähettämisen • ohjaa opiskelijoita obduktiotyön erikoistekniikoissa.

<p>Tutkinnon suorittaja on perillä tieteellisistä tutkimuksista työyksikössään ja osaa seurata niihin liittyviä toimintaohjeita.</p>	<p>Tiedonhaku ja toimintaohjeiden hyödyntäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hankkii oman alansa tietoa, toimii moniammatillisessa työryhmässä ja hallitsee tarvittavien näytteiden ottamisen ja käsittelyn.
<p>Tutkinnon suorittaja osaa arvioida omaa osaamistaan ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi ja kehittämistarpeiden tunnistaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi erikoistekniikoiden tuntemustaan realistisesti • määrittelee omia kehittämistarpeitaan ja suunnittelee kehittymistään sen pohjalta • tuntee laatutyön käsitteen ja sen merkityksen erikoistekniikoiden kehittämisen lähtökohtana.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Obduktiotyön erityistekniikat -tutkinnon osan ammattitaito osoitetaan ja arvioidaan aidoissa työtilanteissa. Ammattitaidon osoittamiseen ja arviointiin soveltuvia toimintaympäristöjä ovat laitokset ja yksiköt, joissa lääketieteelliset ja oikeuslääketieteelliset avaukset ovat mahdollisia. Ammattitaito voidaan osoittaa ja arvioida näyttöympäristöissä, jotka tutkinnon järjestäjän laatimassa ja tutkinto-toimikunnan hyväksymässä näyttötutkintojen järjestämissuunnitelmassa on esitetty.

Toiminta dokumentoidaan ja dokumentteihin liitetään työelämän arvioijien arvioinnit. Tutkinnon suorittaja tekee myös henkilökohtaisen arvion ja kehityssuunnitelman omista mahdollisuuksistaan ja valmiuksistaan hallita obduktiotyön erityistekniikat.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti työnantaja- ja työntekijätahojen sekä opetusalan edustajien yhteistyönä. Tutkintotoimikunta määrittelee arvioijien kelpoisuusvaatimukset. Olennainen osa arviointia on tutkinnon suorittajan tekemä itsearviointi. Arvioidut suoritukset on kirjattava ja palaute annettava tutkinnon suorittajalle arvioinnin jälkeen.

Obduktiopreparaattorin ammattitutkinnon suorittaneen ammattialan ja ammattitaidon kuvaus

---

Ammattialan kuvaus

Obduktiotyö on osa terveydenhuoltojärjestelmää. Kuolemansyyn selvittämisestä annettu laki ja asetus edellyttävät, että lääkäri toteaa henkilön kuolleeksi ja että kuolinsyy selvitetään ennen kuin vainaja voidaan haudata (laki 459/73 ja asetus 948/73). Obduktion tarkoituksena on selvittää vainajan kuolinsyy, kuoleman luokka ja kuolinmekanismi sekä kuolemaan liittyvät tapahtumat ja olosuhteet.

Nykyisin ruumiinavauksilla pyritään lisäksi selvittämään harvinaisia geeni- ja kromosomisidonnaisia sekä neurologisia sairauksia ja entistä monimutkaisempia hoito- ja tutkimustoimenpiteiden jälkitiloja. Lisäksi vastataan poliisin entistä monimuotoisempiin erityistutkimustarpeisiin. Monissa tutkimushankkeissa ja lääketieteellisten käytäntöjen kehitystyössä obduktioilla on suuri merkitys.

Ammattitaidon kuvaus

Avaukset jaetaan lääketieteellisiin ja oikeuslääketieteellisiin ruumiinavauksiin. Obduktiopreparaattori avustaa lääkäreitä ja poliisia ruumiinavauksessa ja huolehtii vainajan siirtämisestä avaustilaan, säilytyksestä ja luovuttamisesta. Lisäksi obduktiopreparaattori osallistuu omalla vastuualueellaan työyhteisökohtaisten käytänteiden mukaisesti näyttöiden ottamiseen, säilyttämiseen, pakkaamiseen ja lähettämiseen.

Obduktiopreparaattorin työn ammattitaitovaatimuksiin sisältyvät suunnitelmallisuus, oma-aloitteellisuus, hienomotorinen käsityötaito, järjestelykyky, tartuntojen ehkäisy sekä tekninen taitavuus eri avaus- ja tutkimusvälineiden ja menetelmien käyttämisessä. Obduktiopreparaattori osaa perustella työnsä lähtökohdat alaan liittyvää tietoa hyödyntäen sekä toimia eettisesti.

Obduktiopreparaattorilta edellytetään päätöksentekotaitoa, tietojen dokumentointitaitoja ja työskentelyä moniammatillisessa työryhmässä. Obduktiopreparaattorin työssä tarvitaan palvelualttiutta, hienotunteisuutta, empaattisuutta ja kykyä kohdata ammatillisesti vainajan omaisia ja läheisiä. Obduktiopreparaattori noudattaa työssään voimassa olevia ammattialaa koskevia lakeja, asetuksia, määräyksiä ja ohjeita. Työssä menestymisen varmistavat kyky ja halu jatkuvaan ammatilliseen kehittymiseen sekä jatkuva oman toiminnan arviointi ja itsensä kehittäminen. Obduktiotyön toimintaympäristöjä ovat eri laitokset ja yksiköt, joissa mahdollistuvat lääketieteelliset ja/tai oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset.

Opetushallitus on hyväksynyt nämä näyttötutkinnon perusteet ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain nojalla.

Näyttötutkinnot ovat erityisesti aikuisväestöä varten suunniteltu ja kehitetty tutkinnon suorittamistapa.

Näyttötutkintojen suunnittelu ja toteuttaminen perustuvat opetusalan ja työelämän asiantuntijoiden tiiviiseen yhteistyöhön.

Opetushallitus
PL 380 (Hakaniemenranta 6)
00531 Helsinki
puhelin 040 348 7555*
www.oph.fi/julkaisut/
www.oph.fi/verkkokauppa/
myynti: info@kustannustaito.fi